

Sanskrit

Time : 3 Hours]

PAPER - I

[Max. Marks : 100

- Note :** 1. All questions should be attempted.
2. Question Nos. I, II, III, IV and IX (अ) should be answered in the medium of instruction of the candidate.
3. The remaining questions should be answered in Devanagari Script.
4. All the bits of a particular question should be answered at one place only.

- I. श्लोकं पूरयित्वा भावं च लिखत। 1 × 6 = 6
अ) नूनं व्याकरणं
..... किञ्चिदपशब्दितम् ।।
आ) कुलेन कान्त्या
..... काञ्चनेन ।।
- II. राजधर्मान् संग्रहेण लिखत । 1 × 8 = 8
अथवा
'महान् भारतोऽहम्' इति पाठस्य सारांशं लिखत।
- III. पाशबद्धं मृगं काकः कथमरक्षत् ? 1 × 8 = 8
अथवा
'रिक्शा' चालकस्य चरित्रं वर्णयत।
- IV. रवीन्द्रनाथस्य बाल्यावस्थां वर्णयत। 1 × 8 = 8
अथवा
रवीन्द्रस्य जीवनविधानं संक्षेपेण लिखत।

V.अ) द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात।

2 × 3 = 6

- 1) बहुव्याहरतानेन न किञ्चिदपशब्दितम्।
- 2) वृक्षान्तरं कांक्षति षट्पदालिः।
- 3) विशाले गृहे मे विभागाः किलेमे।
- 4) वृथा निन्द्यते रोदिति माता।

आ) द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात।

2 × 3 = 6

- 1) कर्मणां गतिश्चित्रा।
- 2) मया भद्रं न कृतम्।
- 3) अहमपि गृहं गच्छामि।
- 4) मया समुचितं मूल्यं गृहीतमेव।

VI.अ) द्वयोः लघुसमाधानानि लिखत।

2 × 2 = 4

- 1) पद्मपत्रेक्षणौ वीरौ कौ ?
- 2) अतिमानात् कः बद्धः ?
- 3) भारतदेशस्य वप्रः कः ?
- 4) इयं धरणी कथं वर्तते ?

आ) द्वयोः लघुसमाधानानि लिखत।

2 × 2 = 4

- 1) कच्छपस्य नाम किम् ?
- 2) व्याघ्रः कुत्रासीत् ?
- 3) वेङ्कटेशस्य ग्रामनामधेयं किम् ?
- 4) अधर्मस्य मूलं किम् ?

VII. ज्वरार्तस्य अभ्यर्थनपत्रं लिखत।

1 × 5 = 5

अथवा

पुस्तकक्रयणार्थं पत्रम् लिखत।

VIII.अ) द्वयोः सविभक्तिकं सम्पूर्णतया शब्दरूपाणि लिखत। 2 × 6 = 12

- 1) राम
- 2) गौरी
- 3) वारि
- 4) युष्मद्

आ) द्वयोः निर्दिष्टलकारेषु धातुरूपाणि लिखत। $2 \times 3 = 6$

1) भवति (लट्)	2) अपठत् (लङ्)
3) गच्छेत् (विधिलिङ्)	4) वर्तते (लट्)

इ) त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त। $3 \times 2 = 6$

1) राम + आलयः	2) मुकुन्द + इति
3) गङ्गा + ओघः	4) देवी + उवाच
5) मनस् + शान्तिः	6) वाक् + ईशः

ई) त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत। $3 \times 2 = 6$

1) लक्ष्मीशः	2) सूर्योदयः
3) महौषधिः	4) मात्रंशः
5) तच्छिख्रः	6) रमेशः

IX. अ) अनुवदत। $5 \times 1 = 5$

- 1) भागीरथीतीरे पाटलीपुत्रं नाम नगरमस्ति।
- 2) किन्तु बालकस्य अत्र रक्षको नास्ति।
- 3) भोः किमर्थमागतोऽसि।
- 4) आर्य! कुत्र वा गन्तव्यं भवता?
- 5) अन्यायेन न खलु धनं स्वीकर्तव्यम्।

आ) अधोनिर्दिष्टेषु समुचित समाधानं पदं लिखत। $5 \times 1 = 5$

- 1) इन्दुमतीस्वयंवरे नायिका का?
अ) सुनन्दा आ) सीता इ) इन्दुमती

IX.अ) अनुवदत ।

1. विषसंसर्गे अमृतमपि मृत्यवे ।

स. Even nectar, associated with poison leads to death.

2. देव दृष्टिप्रसादं कुरु ।

स. My lord favour me with a glance.

3. भोः किमर्थमागतोऽसि ?

स. Oh! Why did you come?

4. भद्र ममैवेदं पिटकम् ।

स. Dear, this purse is mine.

5. अन्यायेन न खलु धनं स्वीकर्तव्यम् ।

स. Money should not be taken unlawfully.

आ) अधोनिर्दिष्टेषु समुचित समाधानपदं लिखत ।

1. रामायणात्

2. इन्दुमती

3. बल्लालः

4. कृष्णसर्पः

5. रवीन्द्रनाथेन

इ) संयोजयत ।

1) इन्दुमतीस्वयंवरः

- कालिदासः

2) रामायणम्

- वाल्मीकिमहर्षिः

3) मूल्याङ्कनम्

- अभिराजेन्द्रमिश्रः

4) नगरेशृङ्गाटकम्

- पुल्लेल श्रीरामचन्द्रः

5) सुशीलशीलकम्

- पूजालालः

